

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Gada publiskais pārskats

2013

Rīga
2014

1. Pamatinformācija

1.1. LNB juridiskais statuss

Tiešās pārvaldes iestāde (pakļautības iestāde).

1.2. Politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām LNB ir atbildīga

Latvijas Nacionālās bibliotēkas funkcijas, saskaņā ar likumu „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku”, ir:

- Veidot nacionālās literatūras krājumu, nodrošināt tā izmantošanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm;
- Selektīvi komplektēt (iegādājoties, iegūstot apmaiņas ceļā, saņemot ziedojumu veidā) un glabāt tos cittautu (ārvalstu) iespaiddarbus un dokumentus, kas ir nozīmīgi Latvijas valstiskuma, zinātnes, tautsaimniecības, izglītības un kultūras attīstībai, kā arī nodrošināt to izmantošanu;
- Veikt Latvijas centrālās depoziārbibliotēkas funkcijas;
- Atbildēt par nacionālās bibliogrāfijas attīstību valstī;
- Organizēt un veidot Latvijas bibliotēku kopkatalogu sistēmu, lai nodrošinātu izmantotājus ar ziņām par visiem valstī esošajiem informācijas resursiem;
- Veikt Latvijas starpbibliotēku abonementa centra funkcijas;
- Organizēt un nodrošināt parlamenta apkalpošanas bibliotekārā un informatīvā dienesta darbību.

1.3. LNB darbības virzieni un mērķi

Latvijas Nacionālās bibliotēkas īstenotie darbības virzieni ir:

- Veidot nacionālo publikāciju krājumu neatkarīgi no informācijas nesēja, nodrošināt tā pieejamību un pastāvīgu saglabāšanu;
- Veidot nacionālos bibliogrāfiskos resursus;
- Veicināt valsts bibliotēku attīstību, to efektīvu un lietderīgu darbību, sekmēt nozares teorētisko un lietišķo attīstību.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas mērķi ir:

- Kalpot par visas sabiedrības universālu informācijas centru nacionālajā informācijas infrastruktūrā; saglabāt un ilgtermiņā nodrošināt piekļuvi zināšanām par Latviju un latviešiem;
- Nodrošināt nacionālās kultūras vērtību pieejamību valsts, reģionālā un globālā mērogā;
- Nodrošināt iespējami pilnīgu, ātru un brīvu, pamatā bezmaksas pieeju visiem bibliotēkas krājumiem, pakalpojumiem un programmām;
- Atbalstīt zinātni, vispārējo, augstāko un interešu izglītību; attīstīt sabiedrības izglītību mūža garumā;
- Būt par bibliotēku visiem – nodrošināt ikvienam pieejamību bibliotēkas pakalpojumiem, veidot uz lasītāju orientētus, interaktīvus, sadarbību veicinošus un sabiedrības vajadzībām atbilstošus bibliotēku pakalpojumus;
- Turpināt un attīstīt darbu ar bērniem un jauniešiem;

- Būt daudzfunkcionālai kultūras procesu līdzveidotājai valstī; attīstīt un uzturēt atbilstošu infrastruktūru, lai veidotu bibliotēku par tikšanās vietu – nacionālu kultūras, zināšanu un jaunrades centru (virtuālā un reālā telpā);
- Sekmēt bibliotēku nozares tālāku attīstību.

1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi

- Kvalitatīva informācijas resursu nodrošinājuma veidošana;
- LNB speciālo krājumu kvalitatīva attīstīšana;
- Krājuma sakārtošana, restaurācija un noformēšana pārvešanai uz jauno ēku;
- Krātuves grāmatu izvērtēšana brīvpieejai;
- Intensīva krājuma papildināšana brīvpieejai;
- Kultūrvēsturiskā mantojuma vākšana, saglabāšana, pētniecība un pieejamības nodrošināšana;
- Fiziskā un digitālā nacionālā kultūras mantojuma aptveroša, kvalitatīva, standartizēta un lietotājam draudzīga atspoguļošana;
- Kultūras mantojuma digitalizācijas procesu koordinācija un pārvaldība;
- Sadarbības attīstīšana ar visa veida e-resursu izdevējiem obligātā eksemplāra saņemšanas nodrošināšanai;
- Semantiskā tīmekļa iespēju un rīku attīstība resursu piekļuvei;
- Jaunu, jaunās LNB ēkas iespējām atbilstošu, mūsdienīgu pakalpojumu attīstīšana;
- Bibliotēku normatīvās bāzes pilnveidošana un jaunu starptautisko standartu adaptācija un ieviešana bibliotēku sistēmā;
- Autortiesību regulējuma pilnveide darbu izmantošanai digitālajā vidē;
- LNB konsultatīvā atbalsta pasākumu veikšana bibliotēku nozarē, konsultatīvo izstrādņu veidošana;
- LNB sadarbības attīstīšana ar lielāko nozaru bibliotēku tīklus pārzinošām institūcijām metodiskā un konsultatīvā darba jautājumos;
- LNB Mācību centrā bibliotēku darbinieku profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides pasākumu īstenošana;
- Integrētās apmācību sistēmas nodrošināšana bibliotēkā; darbinieku profesionālā pilnveides un mūžizglītības procesu attīstīšana;
- Zinātniskās un lietišķās pētniecības veikšana bibliotēkzinātnē un grāmatzinātnē, nozares un saskarozaru terminoloģijas izstrādāšana;
- Latvijas Bibliotēku portāla izmantojamības palielināšana un satura pilnveide;
- Bibliotēku nozares statistikas apkopošana, situācijas dokumentēšana;
- Pakalpojumu sniegšana izdevējiem un izdevējdarbības statistikas apkopošana;
- Bērnu un jauniešu lasīšanas, informācijpratības, radošā potenciāla attīstības veicināšana;
- Pieaugušo lasīšanas veicināšanas pasākumi; jaunu lasītāju iesaistīšana bibliotēku pakalpojumu izmantošanā.
- Sadarbības veicināšana ar citu valstu nacionālajām bibliotēkām, dalība starptautiskajās bibliotēku nozares organizācijās, kopīgu starptautisku projektu īstenošana;
- Līdzdalības nodrošināšana starptautiskajās digitālajās bibliotēkās
- Reorganizācija Bibliotēkas pakalpojumu departamentā, Bibliogrāfijas institūtā, Bibliotēku attīstības institūtā un Digitālās attīstības departamentā;

- Personāla darba plānošana darbam jaunajā ēkā;
- LNB darbinieku profesionālās kompetences nodrošināšana darbam jaunajā ēkā;
- LNB IKT infrastruktūras attīstīšana.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde, LVL)	Pārskata gadā (LVL)	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 150 953	4 454 827	4 161 066
1.1.	dotācijas	3 761 634	4 131 859	4 056 054
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	26 646	100 000	26 307
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	311 250	185 775	41 512
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	51 423	37 193	37 193
2.	Izdevumi (kopā)	3 973 847	4 607 288	4 292 161
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 916 660	3 933 958	3 690 305
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 780 665	3 701 435	3 573 506
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	115 818	216 305	100 596
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	8 000	11 000	11 000
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	12 177	5 218	5 203
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 057 187	673 330	601 856

2.1.1. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti iestādes darbības nodrošināšanai

- 21.00.00 - Kultūras mantojums;
- 22.04.00 - Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošana;
- 22.05.00 - Kultūras projekti un investīcijas - Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma;
- 62.06.00 - ERAF projektu un pasākumu īstenošana – ERAF projektu un pasākumu īstenošana 2007-2013;
- 70.07.00 - Eiropas Savienības Rīcības programma mūžizglītības jomā 2007.-2013.gadam un Eiropas Savienības augstākās izglītības sadarbības programmas Tempus un Erasmus Mundus;
- 70.11.00 - Dalība Eiropas Savienības izglītības sadarbības projektos;

- 73.06.00 - Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti - Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti;
- 99.00.00 - Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem;
- ZD - Ziedojumi un dāvinājumi.

2.1.2. Iestādes saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums

2013. gadā tika saņemti ziedojumi naudā Ls 37 193 apmērā, t.sk.:

1. Fizisku personu ziedojumi – Ls 170

170	Ziedojums grāmatu iegādei – Rudovičs Aleksandrs, <i>Letisches Centrum MS</i> , pieminot LCM bijušo priekšsēdi

2. Juridisku personu ziedojumi – Ls 37 023

25 000	LNB Atbalsta biedrība, reģ. Nr. LV50008034971 - Mecenāta ziedojums LNB papildināšanai ar elektroniskajiem resursiem un kvalitatīvu nozaru literatūru
1 058	LNB Atbalsta biedrība, reģ. Nr. LV50008034971, - Vesta LK, SIA, LNB krājuma digitalizācijai
641	ASV vēstniecība Latvijā, dalībai konferencē Vašingtonā
1 188	Latvijas Zinātņu akadēmija, reģ. Nr. LV90000022543 – Zinātnieku nakts 2013
3 371	LNB Atbalsta biedrība, reģ. Nr. LV50008034971 – LATS Asociation Kanādā un Amerikas Latviešu apvienības, LNB krājuma digitalizācijai
186	LNB Atbalsta biedrība, reģ. Nr. LV50008034971, Olgas Resnevičs Sinjorelli arhīva izpēte Romā Itālijā
726	Latvijas Universitāte, reģ. Nr. LV90000076669 - Projekts Ieguvumi no Validpack – to izplatīšanai Eiropā
2 500	Liepājas pilsētas pašvaldības iestāde, Kultūras pārvalde, reģ. Nr. LV 90002008987 - Projekts Jūgendstils Liepājā
2 353	LNB atbalsta biedrība, reģ. Nr. LV50008034971 - dalībai semināros un konferencēs ārvalstīs

2.2. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un darbības rezultāti

Budžeta programma 21.00.00 - Kultūras mantojums

Budžeta programmas ietvaros īstenotas LNB pamatfunkcijas.

Darbības rezultāti:

- LNB fonds (uz 01.01.2014.) – 4 115 613 vienības. 2013. gadā LNB fondi papildināti ar 49 182 vienībām, tai skaitā 20 863 grāmatām, 12 124 periodisko

izdevumu vienībām un 16 195 speciālo izdevumu vienībām. Veikta 623 krājuma vienību restaurācija.

- Lasītāji 2013. gadā LNB apmeklējuši 91 665 reizes, un tiem izsniegtas 285 235 krājuma vienības. LNB digitālie resursi apmeklēti 740 357 reizes.
- Nacionālajā bibliogrāfijā izveidoti 105 516 ieraksti, nacionālajā tēzaurā un autoritatīvajā datu bāzē izveidoti 15 014 ieraksti, nacionālajā kopkatalogā rediģēti 128 387 ieraksti, rekatalogizēti 5 871 ieraksti un indeksēti – 20 544 ieraksti.
- Izdevējiem piešķirti 3 968 ISBN standartnumuri, 44 ISMN standartnumuri, 47 ISSN standartnumuri un 574 UDK šifri.
- LNB īstenoja 43 apmācību programmas, izglītojot 740 bibliotēku speciālistus 582 akadēmisko stundu apjomā. LNB organizējusi 32 profesionālās pilnveides pasākumus, kurus apmeklēja 1244 dalībnieki, un 21 seminārus un lekcijas, kurus apmeklēja 968 dalībnieki.
- LNB 2013. gadā turpināja īstenot lasītprasmes veicināšanas programmas. Programmā „Bērnu un jauniešu žūrija” tikai iesaistīti 14 728 dalībnieki, tai skaitā pirmo reizi iesaistot arī latviešu diasporas ārvalstīs pārstāvjus, šīs programmas ietvaros tika noorganizēti 26 pasākumi, kurus kopumā apmeklēja 1728 dalībnieki.

Budžeta programma 22.05.00 - Kultūras projekti un investīcijas - Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma

Budžeta programmas ietvaros veidota Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka.

Darbības rezultāti:

- Nodrošināta digitālās bibliotēkas serveru tīre, komunikācijas tīklu tīre.
- Īstenots pētnieciskais darbs digitalizācijas jomā.

2.3. Iestādes veiktie un pasūtītie pētījumi.

LNB no valsts budžeta finansētais un izpildītais zinātnisko darbu apjoms (iekšējie izdevumi) pārskata gadā bija 45 803 LVL (65 172.17 EUR), no kuriem 19 723 LVL (28 063.46 EUR) tika novirzīti fundamentālajiem pētījumiem un 26 080 LVL (37 108.71 EUR) lietišķajiem pētījumiem. No minētā kopējā zinātniskā darba apjoma 54% tika novirzīti humanitāro zinātņu, 39% sociālo zinātņu un 7% inženierzinātņu pētniecībā. Minētais kopējā finansējuma ietvaros zinātniskie darbi tika veikti zinātniskajā iestādē un šo summu veido darbaspēka izmaksas.

Svarīgākie ar pētniecību saistītie projekti:

- Izstāde "Kurzemes hercogu bibliotēka" un zinātniskās diskusijas "Kultūras vērtību pārvietošana kara apstākļos un to virtuālā repatriācija Eiropas vienotajā kultūras telpā";
- Izstāde „ Grāmata 1514 – 2014” un starptautiska konference „21.gadsimta saturs”;
- “Latvijas citvalodu seniespiedumu kopkatalogs.1588-1830: Sērija A” publicēšana;
- Pētnieciskais darbs Olgas Resnevičicas Sinjorelli mājas arhīvā un dāvinātās arhīva daļas nogādāšana Latvijā;
- Imanta Ziedoņa bibliogrāfijas izveide;
- Dalība Valsts kancelejas organizētā projektā – izdevuma “1918. – 1920. gads Latvijas Republikas Pagaidu valdības sēžu protokolos, notikumos, atmiņās” sagatavošanā.

2.4. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

LNB noslēdza ERAF finansētā projekta „Digitālās bibliotēkas izveide - 2.kārta” (Nr.3DP/3.2.2.1.1/08/IPIA/IUMEPLS/010) īstenošanu, 2013. gadā piesaistot 37 781 LVL. Projekta rezultātā ieviesti 4 e-pakalpojumi. LNB turpināja ERAF finansētā projekta „Digitālās bibliotēkas pakalpojumu attīstība” (Nr.3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/016) īstenošanu, piesaistot 339 526 LVL un ieviešot 2 e-pakalpojumus, kurus plānots nodot sabiedrībai 2014. gadā.

LNB noslēdza ES Mūžizglītības programmas projekta „Integrēta neformālās izglītības rezultātu atzīšanas sistēma: nacionālā sadarbības tīkla izveide” (Val-Net) īstenošanu un turpināja ES Mūžizglītības programmas projektu „Bibliotēkas – mūžizglītības rezultātu izmantotājas un izplatītājas. Atbalsts mūžizglītības programmas rezultātu ilgtspējai” (Di-XL) un „Efektīva mācību metožu izmantošana kvalifikācijas paaugstināšanai bibliotēku nozarē” (ETQI) īstenošanu

LNB turpināja partnerību EK ICT-PSP programmas projektos „Europeana Awareness” un „Europeana Newspapers”. Projektu ietvaros tika noorganizēts „Europeana 1989” kolekcijas veidošanas pasākums un projekta „Europeana Newspapers” informācijas diena. No projektu partneriem saņemtas 500 000 digitalizētas Latvijas laikrakstu lapaspuses. LNB guva apstiprinājumu par partnerību EK ICT-PSP programmas projektā „Europeana Sounds”.

Ar LR nodibinājuma „Rīga 2014” atbalstu uzsākta projektu „Izstāde "Grāmata 1514-2014 un starptautiskā konference "21.gadsimta saturs"", „Mana - tava – mūsu Rīga pirms simts gadiem”, „Konference "Pasaule bilžu grāmatā"", „Grāmatas iet uz bibliotēku” īstenošana.

LNB noslēdza eIFL finansētā projekta „Tiesiskās vides izveide e-grāmatu izsniegšanai Latvijas bibliotēkās” īstenošanu.

2.5. Būtiskākie pakalpojumi:

2.5.1. Starpiestāžu pakalpojumi

Latvijas Nacionālā bibliotēka sniedz šādus starpiestāžu pakalpojumus, galvenokārt citām Latvijas bibliotēkām un kultūras institūcijām, kā arī izdevējiem:

- Bibliotēku statistikas apkopošana;
- Izdevējdarbības statistikas apkopošana;
- Pakalpojumi izdevējiem (ISBN, ISSN, ISMN, UDK);
- Bibliotēku nozares standartizācija;
- Obligātā eksemplāra piegādes kontrole un sadale;
- Digitālo objektu metadatu veidošana un rediģēšana;
- Digitālo objektu ilgtermiņa glabāšana;
- Digitālo objektu piegāde starptautiskajām digitālajām bibliotēkām;
- Konsultācijas par bērnu un jauniešu bibliotekāro apkalpošanu;
- Konsultācijas bibliotēku nozares formālās un neformālās izglītības jautājumos;
- Konsultācijas kultūras mantojuma digitalizācijas jautājumos;
- Konsultatīvo materiālu izstrāde bibliotēku nozarē;
- Profesionālās pilnveides atbalsta pasākumi nozares speciālistiem;
- Bibliotēku nozares informācijas apkopošana, veidošana un izplatīšana;

- Bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmu veidošana un administrēšana;
- Projekta „Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedētības veicināšanai” administrēšana;
- Informācijas pakalpojumi valsts iestādēm un uzņēmumiem.

2.5.2. Komerccapakalpojumi

Latvijas Nacionālā bibliotēka nesniedz komerccapakalpojumus, kas neizriet no valsts pārvaldes funkcijām un ir sabiedrībai pieejami brīvā tirgus apstākļos. Atsevišķi pakalpojumi, piemēram, dokumentu kopēšana, nevar tikt uzskatīti par komerccapakalpojumu, kas sabiedrībai pieejams brīvā tirgus apstākļos, jo kopēšanai tiek piedāvāti tikai LNB krājumā esošās vienības, kas nav izsniedzamas mājas abonementā.

2.5.3. Publiskie pakalpojumi

Latvijas Nacionālā bibliotēka sniedz šādus publiskos pakalpojumus, kas noteikti normatīvajos aktos, izpildot savas funkcijas, galvenokārt LNB reģistrētajiem lietotājiem:

- Informācija LNB elektroniskajos katalogos un datubāzēs;
- Digitālā krājuma pieejamība tīmeklī un LNB telpās;
- Skaņu ierakstu klausīšanās;
- Piekļuve abonētajiem informācijas resursiem LNB telpās un ārpus tām;
- Krājuma izsniegšana LNB telpās;
- Mājas abonements;
- Starpbibliotēku abonements (SBA);
- Starptautiskais starpbibliotēku abonements (SSBA);
- Digitalizācija pēc pieprasījuma;
- Krājuma vienību kopēšana;
- Dokumentu elektroniskā piegāde;
- Apmācība informācijas meklēšanā elektroniskajos informācijas resursos;
- Konsultācijas informācijas meklēšanā;
- Uzziņas un pakalpojums „Jautā bibliotekāram”;
- Informācijas sniegšana par jaunieguvumiem LNB krājumā;
- Ekskursijas bibliotēkas nozaru un specializētajās lasītavās.

2.6. Pārskats par LNB vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai, kā arī informācija par veiktajām strukturālajām reformām un reorganizācijām.

Tika izstrādāta LNB darbības stratēģija 2014.-2018. gadam, kurā iezīmēti galvenie LNB attīstības virzieni turpmākajiem 5 gadiem.

2013. gada 20. decembrī tika pabeigta LNB jaunās ēkas būvniecība, kas iezīmē LNB projekta īstenošanas noslēdzošās fāzes sākumu un pakāpenisku LNB lomas pieaugumu visos ar jauno ēku saistītajos procesos.

2013. gada 9. oktobrī KM izdeva rīkojumu „Par Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas pārvaldīšanu”, ar kuru LNB uzdots veikt visas ar jaunās ēkas pārvaldīšanu saistītās darbības pēc ēkas būvdarbu pabeigšanas.

Tika veikta pakalpojumu izvērtēšana darbības uzsākšanai jaunajā ēkā, tai skaitā telpu infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu plānošana.

Tika izveidota Komunikācijas un mārketinga nodaļa ar mērķi atbalstīt telpu infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu sniegšanu un koordinēt LNB rīkotos pasākumus, tai skaitā jaunās ēkas atklāšanas pasākumu programmu.

3. Personāls

2013. gadā: darbinieku kopskaits 362, pieņemti 44 jauni darbinieki, atbrīvoti 14 darbinieki.

Vidējai darbinieku vecums – 47 gadi.

Bibliotekārie darbinieki	242
No tiem ar bibliotekāro izglītību	182
t.sk. ar maģistra grādu	67
t.sk. ar bakalaura grādu	58
t.sk. ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	-
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	32
t.sk. ar profesionālo vidējo izglītību	25
No tiem ar izglītību citās jomās	53
t.sk. ar maģistra grādu	18
t.sk. ar bakalaura grādu	21
t.sk. ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	-
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	14
t.sk. ar profesionālo vidējo izglītību	-
No tiem ar vispārējo vidējo izglītību	1
No tiem zinātņu doktori	6
Pārējie darbinieki	120
no kopējā bibliotekāro darbinieku skaita studē	8

Darbinieku sadalījums pa dzimuma grupām:

sievietes - 279, vīrieši- 83.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Nozīmīgākās izstādes:

"Livonija 16.-17.gs. kartogrāfiskajos izdevumos: ieskats Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājuma vērtībās" (24.01-2.03; LNB Izstāžu zāle, Valgas Muzejs (7.06-29.06, Igaunija).

"Marķīzes zīmulis: sievietes līnija latviešu 1970.-1990.g. grafikā" (8.03 – 4.04, K.Barona 14).

"500+ : ieskats 2012. gada LNB krājuma jaunieguvumos" (7.03 – 3.04, K.Barona 14).

"Gedruckt zu Riga" jeb "Iespiests Rīgā". Izstādē - senākās Latvijas teritorijā iespiestās grāmatas no LNB un LU Akadēmiskās bibliotēkas krājumiem (9.04 – 8.06).

„Jugendstils Liepājā” (25.06-1.07 Barselonā, 25.10.-01.12 Liepājas muzejā, īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka, Liepājas pilsētas Dome).

"Pirms... pēc", veltīta LNB Restaurācijas centra 25. gadadienai. (27.06.-10.08., K.Barona 14).

"Jūgendstils Latvijā" (22.-29.08., Nida, Lietuva).

"Marks Rotko un amerikāņu abstraktais ekspresionisms" (06.09.-11.10., K. Barona 14).

"Bibliotēkas iespējas novadpētniecības resursu kolekciju veidošanā un mutvārdu vēstures tradīciju saglabāšanā" (19.09.-30.11., Tērbatas iela 75).

Ilzes Egles personālizstāde "Satikšanās. Citāda Itālija" (04.-31.10., K. Barona 14).

Konferences, semināri, lasījumi:

Zinātniskie lasījumi „Mollīna laikmets”. (Veltīti Rīgas pirmās grāmatu spiestuves dibinātājam Nikolausam Mollīnam (1550/1555-1625) un viņa laikmetam); (9.04, K.Barona 14).

Konference "Bibliotēkas tagad! – ledvesmojošas, pārsteidzošas, iedrošinošas!". (Īstenotājs Latvijas Bibliotekāru biedrība (LBB), Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar Rīgas Domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu un LNB.) (18.04, LU Lielajā aulā, Raiņa bulvārī 19).

Konference "Iztēles spēks: spilgtākie tēli bērnu literatūrā" (Īsteno Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome (LBJLP) un LNB Bērnu literatūras centrs) (10.05, Spīķeru koncertzāle).

Informatīvs seminārs Latvijas bibliotekāriem "Bibliotēkas un mūžizglītība" (07.11.2013., Tērbatas 75).

Starptautisks seminārs "Marks Rotko pasaulē un Latvijā" (11.10.2013., K. Barona 14).

Kolumbiešu rakstnieka, 20.gs. literatūras klasiķa, Nobela prēmijas laureāta G.G. Markesa biogrāfa Dasso Saldīvars (Dasso Saldívar) publiska lekcija "Gabriela Garsijas Markesa meklējumos" (06.11.2013., Visvalža ielā 4a).

Diskusijas

"E-grāmatas" – publiska diskusija ar mediju, izdevēju un citu interesentu piedalīšanos un LNB projekta prezentācija par e-grāmatu pieejamību Latvijas bibliotēkās. (26.02, LNB, K.Barona 14).

Diskusiju cikla "Ko lasa bibliotēku nozares speciālisti" aktivitātes (janvāris-novembris).

Diskusiju cikla "Maģistru darbu lasījumi" aktivitātes (janvāris-novembris).

Diskusiju kluba „Gūtenberga galaktika” aktivitātes (janvāris-novembris).

Preses konferences

Preses konference par Gaismas pils saturu (23.05., Gaismas pils), piedaloties KM, LNB, NBA, LNB AB pārstāvjiem.

Preses konference par Kultūras ministrijas piešķirto finansējumu Latvijas Nacionālās bibliotēkas satura attīstībai (05.03.2013, LNB).

Mediju brokastis par e-grāmatu pieejamību Latvijas bibliotēkās. (26.02, LNB, K.Barona 14).

Preses konference par Baltijas ceļa atceres dienām 23.-24.augustā Esplanādē un Eiropas digitālās bibliotēkas, arhīva un muzeja „Europeana” projektu par digitālas Baltijas ceļa kartes izveidi internetā (15.08.2013., K. Barona 14).

Komunikācijas kampaņas

Akcija „Tautas grāmatu plaukts” (20.08.-01.12 – Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar LNB Atbalsta biedrību un DDB Latvia) – aicinājums ikvienam ziedot kādu sev īpašu grāmatu ar persnisku stāstu ievietošanai piecstāvu plauktā, ko projektējis arhitekts Gunārs Birkerts un kas atrodas LNB jaunās ēkas ātrijā, tādējādi atstājot liecību par sevi nākamajām paaudzēm.

Komunikācijas kampaņa “Europeana 1989: Baltijas ceļa atceres dienas” tapusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas sadarbībā ar Eiropas digitālo bibliotēku “Europeana”, veltīta digitālas Baltijas ceļa kartes izveidei internetā, kurā atspoguļotas kampaņas laikā digitalizētās cilvēku piemiņas liecības no Baltijas ceļa akcijas.

LNB jaunākās literatūras komunikācijas kampaņa “Karstākais laiks pētniecībai” (2013. gada jūlijs-augusts) uzdevums – veicināt LNB krājuma izmantošanu vasaras mēnešos, jo īpaši maģistru, doktorantu, augstskolu akadēmiskā personāla, institūtu pētnieku, radošo profesiju pārstāvju vidū; popularizējot nozaru jaunieguvumus, akcentēt bibliotēkas satura attīstību.

Citi pasākumi

Lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu un jauniešu žūrija” Lielie lasīšanas svētki 2012 Ķīpsalā (02.03.2013.).

Ķīnas Tautas Republikas grāmatu dāvinājuma Latvijas Nacionālajai bibliotēkai pasākums (01.02.2013., K.Barona 14).

Pasākums/diskotēka „Mūžam zaļie septiņdesmitie” akcijas „Muzeju nakts 2013” ietvaros LNB Mākslas un mūzikas centrā (18.05.2013., K.Barona 3). Fokusa leģendārais britu nedēļraksts „Melody Maker”, kas LNB nonāca 20.gs. 70.gados un uzskatāms par ekskluzīvu retumu visā bijušajā PSRS.

Ludzas dienas Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (Īsteno LNB, Ludzas novada pašvaldība, Ludzas pilsētas galvenā bibliotēka, 15.05.2013.).

Lasīšanas maratons (2013. gada jūnijs – Īsteno LNB Bērnu literatūras centrs).

Izrāde "Klusais sējums" Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (13.-16.08., K. Barona 14) – sadarbībā ar teātra festivālu “Nomadi”.

Zinātnieku nakts 2013 "Ūdens noslēpumi". Interesenti tika aicināti diskutēt par atmiņas institūciju pieredzi ūdens postīto krājumu glābšanā, vērot speciālistu demonstrējumus, kā atjaunot ūdens vai mitruma skartas grāmatas un uzzināt, kā ar ūdeni darbināt automašīnu. Ekspozīcija "Ūdens tematika LNB krājumā" (27.09.2013, K. Barona 14).

LNB Digitālās kolekcijas “Latvijas vēsturiskie skaņu ieraksti” atklāšana. (25.10.2013.)

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti

LNB aktīvi izzina sabiedrības viedokli par LNB darba kvalitāti, īstenojot komunikāciju sociālo mediju kanālos – Twitter, Facebook, Draugiem.lv un citos.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

LNB sadarbojas ar LNB arodbiedrību, bibliotēku jomas nevalstiskajām organizācijām – Latvijas Bibliotekāru biedrību, Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociāciju (LNB ir abu šo biedrību biedrs), Latvijas Skolu bibliotekāru biedrību –, grāmatnieku nevalstiskajām organizācijām – Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju, Latvijas Grāmatnieku Ģildi (LNB ir abu šo biedrību biedrs), Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi, Latvijas Grāmattirgotāju asociāciju –, kultūras jomas

nevalstiskajām organizācijām – biedrību „Laiks Kultūrai” un kultūras nozares NVO apvienību „Kultūras Alianse”.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

- Kvalitatīva informācijas resursu nodrošinājuma veidošana;
- LNB speciālo krājumu kvalitatīva attīstīšana;
- Fiziskā un digitālā nacionālā kultūras mantojuma aptveroša, kvalitatīva, standartizēta un lietotājam draudzīga atspoguļošana;
- Sadarbības attīstīšana ar visa veida resursu izdevējiem – obligāto eksemplāru piegādātājiem un citām bibliotēkām;
- Semantiskā tīmekļa iespēju un rīku attīstība resursu piekļuvei;
- Bibliotēku normatīvās bāzes pilnveidošana un jaunu starptautisko standartu adaptācija un ieviešana bibliotēku sistēmā;
- Repoziitārija funkciju nodrošināšana pilnā apjomā;
- Jaunu, jaunās LNB ēkas iespējām atbilstošu mūsdienīgu pakalpojumu ieviešana;
- Kultūrvēsturiskā mantojuma vākšana, saglabāšana, pētniecība un pieejamības nodrošināšana;
- LNB konsultatīvā atbalsta pasākumu veikšana bibliotēku nozarē, konsultatīvo izstrādņu veidošana;
- LNB sadarbības attīstīšana ar lielāko nozaru bibliotēku tīklus pārzinošām institūcijām metodiskā un konsultatīvā darba jautājumos;
- LNB Mācību centrā bibliotēku darbinieku profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides pasākumu īstenošana;
- Zinātniskās un lietišķās pētniecības veikšana bibliotēkzinātnē un grāmatzinātnē, nozares un saskarozaru terminoloģijas izstrādāšana;
- Latvijas Bibliotēku portāla izmantojamības palielināšana un satura pilnveide;
- Bibliotēku nozares statistikas apkopošana, situācijas dokumentēšana, analīze un prognozēšana;
- Bērnu un jauniešu lasīšanas, informācijpratības, radošā potenciāla attīstības veicināšana;
- Pieaugušo lasīšanas veicināšanas pasākumi; jaunu lasītāju iesaistīšana bibliotēku pakalpojumu izmantošanā.
- Sadarbības veicināšana ar citu valstu nacionālajām bibliotēkām, dalība starptautiskajās bibliotēku nozares organizācijās, kopīgu starptautisku projektu īstenošana;
- LNB IKT infrastruktūras attīstīšana;
- Kultūras mantojuma digitalizācijas procesu koordinācija un pārvaldība;
- Autortiesību regulējumu pilnveide darbu izmantošanai digitālajā vidē;
- Līdzdalības nodrošināšana starptautiskajās digitālajās bibliotēkās;
- Integrētās apmācību sistēmas nodrošināšana bibliotēkā; darbinieku profesionālā pilnveides un mūžizglītības procesu attīstīšana;
- LNB darbinieku profesionālās kompetences nodrošināšana darbam jaunajā ēkā.

5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

- Jaunās LNB ēkas pārvaldīšanas funkciju izpildes uzsākšana, t.sk. ēkas apsaimniekošanas nodrošināšana, ēkas inženiertehnisko sistēmu, vājstrāvas un IKT aprīkojuma ekspluatācijas uzsākšana.
- LNB krājuma un aprīkojuma pārvešana uz jauno ēku, izvietošana, šobrīd izmantoto ēku atbrīvošana.

- Esošo pakalpojumu pielāgošana sniegšanai jaunajā ēkā un to sniegšanas uzsākšana.
- Jaunu pakalpojumu izveide un sniegšanas uzsākšana, t.sk. konferenču, izstāžu u.c. publisko pasākumu organizēšana un konferenču, izstāžu telpu un to infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu sniegšana.
- LNB telpu pielāgošana Latvijas prezidentūras ES Padomē vajadzībām un ar to saistīto apgrūtinājumu LNB un tās pakalpojumu pieejamībai ietekmes mazināšana.
- Jaunu attīstības iniciatīvu īstenošana, t.sk. Latvijas Nacionālās enciklopēdijas izstrādes uzsākšana un formālas atbildības uzņemšanās par kultūras mantojuma digitalizācijas procesiem Latvijas Republikā.
- RDA aprakstīšanas metožu ieviešanas uzsākšana un LNB autoritatīvo datu sistēmas attīstīšana.
- Latvijas digitālā radītā kultūras mantojuma komplektēšanas paplašināšana.
- LNB zinātniskās darbības attīstīšana, ņemot vērā Latvijas zinātnisko institūciju zinātniskās darbības starptautiskās novērtēšanas rezultātā saņemtos ieteikumus.
- Jauna LNB likuma sagatavošana.

5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi

- Turpināt ICT PSP programmas projektu „Europeana Awareness”;
- Turpināt ICT PSP programmas projektu „Newspapers Online”;
- Izveidot latviešu vēsturniekam Edgaram Dunsdorfam (1904 – 2002) veltītu izstādi un organizēt lasījumu;
- Izveidot Gotharda Frīdriha Stendera trīssimtgadei veltītu izstādi “Latvis. Dzīves, darba un domu liecības, 1714-1796” un izstādes katalogu;
- Projekta „Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanas gads. Pirmā kārtā” ietvaros izveidot izstādi „Bēgt un atgriezties. Pirmā pasaules kara pieredze”;
- Turpināt elektroniskās datu bāzes „Latviešu grāmatniecības darbinieki līdz 1918.gadam” izveidi;
- Turpināt Latvijas citvalodu seniespiedumu kopkataloga sērijas B izstrādi;
- Turpinājāt G.F. Stendera literārā mantojuma digitālā tekstu korpusa izveidi;
- Uzsākt saistīto datu projektu “Raiņa un Aspazijas mantojums 21.gadsimta sabiedrībai” sadarbībā ar LNA u.c. kultūras un atmiņas institūcijām.

APSTIPRINU

Direktors A.Vilks
2014. gada 21. jūnijā